

Voorwoord

De totstandkoming van de eerste CAPS-publicatie

Femke Lenjou & Jonas Maas ■

Doctoraatsonderzoekers
Universiteit Gent

Het is met groot genoegen dat we u dit boek presenteren, een initiatief dat voortvloeit uit de primaire ambitie van de *Criminologists Association for Private Security* (CAPS) om een brug te slaan tussen de professionele en academische wereld. Het idee voor de oprichting van CAPS rees aanvankelijk in 2014, gedreven door de vaststelling dat hoewel criminologen vaak met bezieling over hun opleiding spreken, er een merkbaar gebrek was aan laagdrempelige platforms die criminologische kennis verspreiden. Dit gebrek was met name prominent binnen de context van private veiligheid. In dit vacuüm zag CAPS het daglicht, als een welkome ruimte waar kritische geesten uit het vakgebied met elkaar in contact kunnen treden en kennis kunnen delen. Zo neemt CAPS al bijna tien jaar het voortouw om vernieuwende en maatschappelijk relevante criminologische inzichten te verspreiden onder haar leden. Deze symbiose van praktijk en wetenschap wordt gerealiseerd door de organisatie van verschillende bijeenkomsten per jaar, waarbij zorgvuldig geselecteerde onderwerpen de link leggen tussen academische onderbouwing en praktische toepassing. In het licht van deze intentie bestaat het bestuur van CAPS dan ook stevast uit criminologen tewerkgesteld binnen de private veiligheid enerzijds en academici gespecialiseerd in het private veiligheidsthema anderzijds. Op moment van schrijven is het bestuur van CAPS samengesteld uit: voorzitter Filip Smeets (Beroepsvereniging van Bewakingsondernemingen), erevoorzitter prof. dr. Marc Cools (Universiteit Gent), Bart Baré (OBSINT), Emiel Blanckaert (Securitas), Stefanie Degreef (G4S), prof. dr. Pieter Leloup (Universiteit Gent en Vrije Universiteit Brussel), drs. Femke Lenjou (Universiteit Gent), drs. Jonas Maas (Universiteit Gent), dr. Jan Roelandt (Universiteit Gent), Bavo

Segers (Sodexo Security Services), prof. dr. Vincent Seron (Université de Liège) en Floor Vandeghinste (Securitas).

In het verlengde van de missie van CAPS werd de academische werkgroep opgericht. Deze werkgroep, bestaande uit Filip Smeets, drs. Jonas Maas en drs. Femke Lenjou, wenst het wetenschappelijke karakter van de organisatie verder uit te rollen en te ontwikkelen. Een eerste vorm van output betreft de driemaandelijke nieuwsbrief 'reCAPS', waarin actuele gebeurtenissen, ontwikkelingen en wijzigingen binnen het domein van private veiligheid en de CAPS-gemeenschap toegankelijk worden weergegeven en verspreid onder de leden. Zoals het een academische werkgroep betaamt, was een logisch tweede doel het schrijven van een eerste CAPS-publicatie. Eerder dan een zuiver wetenschappelijke studie te voeren, leek het ons opportuun van deze gelegenheid gebruik te maken om studenten, pas afgestudeerden en andere geïnteresseerden op toegankelijke wijze te laten kennismaken met de wereld van private veiligheid. Criminologen bekleden immers sinds jaar en dag essentiële en gevarieerde functies binnen diverse bedrijven en ondernemingen op verschillende niveaus, waarbij hun achtergrondkennis een significante toegevoegde waarde vormt (zoals u in de verdere hoofdstukken van dit boek ongetwijfeld zult merken). Dat er een schat aan ervaringen en inzichten valt te ontdekken in deze sector, staat buiten kijf. Dat het pad van dit vakgebied richting algehele zichtbaarheid en vertrouwdheid onder (criminologie)-studenten, ondanks de vele inspanningen¹, nog steeds moeizaam verloopt (niet in het minst door het overwicht van de publieke veiligheidsactoren op het gebied van wetenschappelijk onderzoek alsook op het vlak van onderwijs), dient evenwel vastgesteld te worden. We hopen dan ook ten stelligste dat dit boek een bron van kennis en inspiratie mag wezen voor zij die de private veiligheidssector wensen te verkennen.

Vertrekkende vanuit deze ambitie schuiven we de twee centrale doelstellingen van deze publicatie naar voren. Het eerste doel is gericht op het versterken van de collectieve kennis rond private veiligheid, door een persoonlijke en directe blik te werpen op de dagelijkse werkzaamheden en activiteiten van zij die werkzaam zijn in deze sector, of zij wier professionele activiteiten in verband staan tot deze sector, zoals academici. Door een

1. Hierop wordt verder ingegaan in het hoofdstuk van prof. dr. Marc Cools.

kader te bieden aan professionals uit verschillende hoeken van de private veiligheidsindustrie beogen we de realiteit van het werkveld in al haar complexiteit en dynamiek vast te leggen. Dit leidt ons meteen tot het tweede doel van deze CAPS-publicatie, namelijk het verschaffen van inzicht in de veelzijdige loopbaanperspectieven binnen de private veiligheidssector. Deze kennis is van grote waarde voor jonge criminologen die hun eerste stappen in het werkveld zetten. Door de ogen van gevestigde professionals krijgen zij op deze manier een beeld van de mogelijke richtingen en specialisaties die de sector te bieden heeft. Daarnaast verschaffen deze getuigenissen ook een blik op de persoonlijke reis, de keuzes en beslissingen die geleid hebben tot de huidige positie en expertise van deze mensen uit de praktijk. Met dit tweeledige doel fungeert deze publicatie als een verbindende schakel, die de – veelal – doorgewinterde professionals en de opkomende generatie met elkaar in gesprek brengt. Terwijl ervaren experts hun wijsheid delen, genieten toekomstige generaties van unieke opportuniteiten om hiermee verder te gaan en, over de grenzen van individuele carrières heen, bij te dragen aan de collectieve groei binnen de private veiligheidssector. Zo kan het boek als het ware beschouwd worden als een brug tussen verleden en toekomst, tussen ervaring en aspiratie.

Alvorens de auteurs zelf aan het woord te laten, lichten we het methodologische luik toe dat de totstandkoming van deze publicatie heeft vormgegeven. Dit zal tevens bijdragen tot een goede lezing van de verschillende hoofdstukken. In overleg met de academische werkgroep werd een vragenlijst opgesteld en vervolgens uitgestuurd naar alle CAPS-leden met de uitnodiging om onderdeel uit te maken van de voorziene CAPS-publicatie (onder voorwaarde dat de persoon een masterdiploma Criminologische Wetenschappen bezit en werkzaam is in de sector). De vragenlijst peilde naar drie overkoepelende thema's: de keuze voor de opleiding Criminologie en kennismaking met de private veiligheidssector, de werkzaamheden binnen deze sector, en reflecties aangaande private veiligheid (de belangrijkste ontwikkelingen, het integrale veiligheidsbeleid, de toekomst en wetenschappelijk onderzoek). Deze categorieën komen grotendeels terug in de verschillende bijdragen, al kregen de auteurs wel enige ruimte om hun bijdrage naar eigen inzicht vorm te geven. Daarnaast stond het hen vrij te schrijven in de taal waar ze het meest vertrouwd mee zijn. Op een hoofdstuk na zijn alle bijdragen in het Nederlands geschreven.

In totaal schreven 34 actoren uit en gelinkt aan de private veiligheidssector een bijdrage. De verzameling van getuigenissen werd vervolgens geredigeerd en ingedeeld volgens zeven verschillende strekkingen²: (1) bewaking, (2) opsporing, (3) consultancy, (4) opleiding, (5) wetenschappelijk onderzoek, (6) overheid, en ten slotte (7) security management. Deze onderdelen zullen dienen als hoofdstukken in deze publicatie, waarbinnen alle betrokken actoren alfabetisch aan bod komen. De hoofdstukken zullen op hun beurt verdeeld worden in twee grote delen. Deel 1 behandelt alle sectoren die eigen zijn aan de private veiligheidssector, zijnde bewaking, opsporing, consultancy, opleiding en security management. Deel 2 bevat de hoofdstukken van de overheid en academici. Afsluiten doen we met een conclusie, waarin we stilstaan bij enkele overkoepelende vaststellingen die opgemerkt kunnen worden op basis van de verschillende bijdragen.

Tot slot wensen we de verschillende auteurs van harte te bedanken voor hun unieke inzichten en reflecties. Ieder heeft vanuit de eigen persoonlijke expertise en ervaring bijgedragen aan de verwezenlijking van deze eerste CAPS-publicatie. Vanuit de wetenschappelijke werkgroep appreciëren we dan ook hun bijzondere inbreng om de verschillende hoofdstukken tot stand te brengen.

Rest ons enkel u als lezer een aangename leeservaring toe te wensen. We hopen dat dit boek een eerste of verdere kennismaking biedt voor studenten, criminologen, professionals, academici en andere geïnteresseerden in de private veiligheidssector.

Academische werkgroep CAPS

Gent

Oktober 2023

2. Deze zeven sectoren zijn geselecteerd op basis van de verschillende bijdragen die ons werden aangeleverd. We pretenderen hiermee niet de volledige private veiligheidssector te capteren.

Inleiding

De wetenschappelijke interesse voor de private veiligheidssector in de tuin van Akademos geduid

Marc Cools ■

Hoogleraar Criminologie
Universiteit Gent

Inleiding

De intrede van de wetenschappelijke interesse voor de private veiligheidssector in de tuin van Akademos, in het bijzonder aan de Vrije Universiteit Brussel en de Universiteit Gent, gaat terug tot respectievelijk de jaren 1992 en 1999. In deze bijdrage is het ter zake nuttig vooreerst stil te staan bij de zogenaamde wegbereiders en vervolgens bij enkele realisaties in het onderzoek en het onderwijs. Eindigen doen we met een blik op de toekomst, die zoals steeds aan de volgende generaties is en zal blijven. Maar laat ons hopen dat de universitaire geschiedenis haar rechten mag blijven opeisen.

In deze context is het passend om nu reeds onze waardering uit te drukken voor de initiatiefnemers van deze publicatie. Het enthousiasme van Filip Smeets, Jonas Maas, Femke Lenjou en Pieter Leloup enerzijds en de inzet van de andere bestuursleden van de *Criminologists Association for Private Security* – CAPS, in alfabetische volgorde: Bart Baré, Emiel Blanckaert, Stefanie De Greef, Jan Roelandt, Bavo Segers, Vincent Seron en Floor Vandeghinste anderzijds toont aan dat de private veiligheidszorg haar pad naar de academie en de praktijk blijvend gevonden heeft en dat CAPS met deze eerste publicatie ook en vooral een nieuwe stap in haar functioneren heeft gezet.

De studenten en de alumni die in het kader van hun opleiding in de criminologische wetenschappen in contact komen of kwamen met de private veiligheidssector hebben of hadden doorgaans geen historisch perspectief op

het hoe en het waarom van de academische interesse in de private veiligheid. In tegenstelling tot de Angelsaksische en de Nederlandse criminologiebeoefening was de Belgische aandacht voor de wetenschappelijke benadering van de private veiligheidssector en -zorg in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw eerder beperkt. Dit tot er twee wegbereiders de handen in elkaar sloegen en er alles aan hebben gedaan om deze interesse ingang te hebben doen vinden aan de universiteit(en) met de introductie van een eigen (keuze)opleidingsonderdeel.

De pioniers in de praktijk en de wetenschap

In de eerste plaats was er wijlen François Blommaert (1922–2003) die de spreekwoordelijke weg vond naar prof. dr. Bart De Schutter. François Blommaert volgde studies aan het Koninklijk Atheneum Antwerpen en werd vlug na de bevrijding lid van de Gerechtelijke Politie bij het Parket van de procureur des Konings te Antwerpen. Tussen 1948 en 1962 werd hij ter beschikking gesteld van het toenmalige Ministerie van Koloniën om zijn opdracht verder te zetten in het voormalig Belgisch en nadien onafhankelijk geworden Congo. Na benoemd te zijn geweest als gerechtelijk officier verliet hij de Gerechtelijke Politie in 1970 (Gerard, 2014).

François Blommaert zou vooral gekend en bekend worden als een van de eerste professionele ‘security managers’ in België. Na zijn loopbaan bij de Gerechtelijke Politie trad hij immers onmiddellijk in dienst bij de Antwerpse *Bell Telephone Manufacturing Company*, een dochteronderneming van het Amerikaanse *International Telephone and Telegraph* (ITT) om er een vorm van interne bewakingsdienst op te zetten. Destijds sprak men nog vaak over een ‘industriële bewakingsdienst’. Zijn professioneel bestaan beperkte zich echter niet tot *Bell Telephone Manufacturing Company* alleen. Als Amerikaans bedrijf werd het lidmaatschap van de *American Society for Industrial Security* (ASIS) een evidentie, net als zijn voorzitterschap van het Belgische Chapter. Binnen deze beroepsvereniging ontstond zijn interesse in de permanente vorming en de opleiding voor de leidinggevende ‘security professionals’.

ASIS was met zijn tijdschrift *Security Management* en de opleiding tot Certified Protection Professional (CPP) meer dan nodig, nuttig en interessant, maar de weg naar een meer lokaal en zeker minder ‘Amerikaans’ verhaal diende zich aan. In 1971 nam hij het initiatief om de “beveiligingshoofden van voorname industriële en commerciële bedrijven van de provincies Antwerpen en Limburg bijeen te roepen”. Deze vergadering werd bijgewoond door de ‘beveiligingshoofden’ van de volgende ondernemingen: BASF, Bayer, Bell Telephone, Esso Antwerpen, Esso Research Belgium, Ford Genk, General Motors plant 1, General Motors plant 2 en Inno-BM-GB-bedrijven. Ze zouden maandelijks samenkomen en in hoofdorde rondleidingen bij elkaar organiseren. In 1972 traden ook de ondernemingen Gevaert en Monsanto toe. Ondertussen was deze ‘Kontaktvergadering Beveiligingshoofden’ in 1973 opgegaan in een vereniging met een nieuwe naam, ‘Industriële en BedrijfsBeveiliging’ (IBB) dito statuten. Onder zijn voorzitterschap zullen in 1974 ook Ford Tractor en in 1975 SIBP als lid toetreden. Hij zal het voorzitterschap in 1977 overlaten aan anderen en in de mate van het mogelijke tot aan zijn oppensioenstelling in 1987 actief blijven als gewoon lid (Pardon, 2014).

De functies binnen respectievelijk *Bell Telephone Manufacturing Company*, ASIS en IBB deden hem, ook vanuit zijn humanistisch vrijzinnige overtuiging, in 1983 contact opnemen met Bart De Schutter om de mogelijkheden te onderzoeken om aan de Vrije Universiteit Brussel een opleidingsonderdeel private veiligheid binnen de opleiding criminologische wetenschappen te introduceren. De weg naar Bart De Schutter was logisch, aangezien deze al vroeg in de tijd wetenschappelijk onderzoek deed naar de ‘analyse van het fenomeen van de witte-boord-criminaliteit met behulp van computers en studie van aangepaste initiatieven inzake preventie en repressie. Proeve tot nationale en Europese strafrechtelijke vormgeving’ en ‘computer- en telematicafraude’ (De Schutter, 1988).

Aangezien Bart De Schutter de promotor was van onze licentiaatsthesis in de criminologische wetenschappen, kon deze inhoudelijk en empirisch worden uitgebreid, met de steun van Blommaert, naar veldonderzoek bij *Bell Telephone Manufacturing Company* (Cools, 2003) zelf en als *Computerveiligheid: Preventieve bedrijfsactie ter beveiliging tegen criminaliteit: Case studie Bell Telephone Mfg. Cy. Antwerpen* (Cools, 1984) resulteren in de publicatie

Soft- en Hard, ware het niet om de fraude. Bedenkingen over computercriminaliteit (Cools et al., 1985).

Bart De Schutter werd na zijn studies aan het Koninklijk Atheneum Boom aan de Vrije Universiteit Brussel – Université Libre de Bruxelles doctor in de rechten en licentiaat in de politieke en sociale wetenschappen. Vervolgens werd hij master of international law aan Harvard University en lag een lange academische loopbaan tussen 1962 en 2002 in het verschiep. Van deeltijds assistent, over voltijds aspirant, docent, buitengewoon hoogleraar, gewoon hoogleraar, decaan, rector en nu emeritus ontwikkelde hij een wetenschappelijke activiteit in diverse rechtsdomeinen als het strafrecht, de strafprocedure, het staatsrecht, het volkenrecht, het internationaal (straf)recht, de rechtsmethodologie en de juridische aspecten van de informatica (Magits, 2003).

Zijn (inter)nationale wetenschappelijke en beleidskundige kennis en ervaring deden hem ook investeren in wetenschappelijk onderzoek, wat leidde tot het doctoraal promotorschap van Chris Van den Wijngaert (1979), Jan Gorus (1984), Serge Gutwirth (1992), Marc Cools (1993) en Paul De Hert (2000). In 1992 nam Bart De Schutter het initiatief om het keuzevak ‘Capita Selecta Beveiliging’ te doceren (Magits, 2003) met onszelf vanaf 1993 als vrijwillig wetenschappelijk medewerker. De spreekwoordelijke droom van François Blommaert om de private veiligheid te introduceren op universitair niveau was gerealiseerd.

De private veiligheid aan de Vrije Universiteit Brussel en de Universiteit Gent

Vanaf het jaar 1997 konden we het keuzevak ‘Capita Selecta Beveiliging’ zelf doceren, dat later in 1999 onder impuls van prof. dr. Chris Eliaerts een andere benaming zou krijgen, meer bepaald ‘Bewakings- en beveiligingsmanagement’, en het ook nog een plichtvak werd in de toenmalige eerste licentie criminologische wetenschappen (Cools, 2003). Nog later zou het vak de benaming ‘Private Veiligheid’ krijgen en per 2022, na ons vrijwillig ontslag aan de Vrije Universiteit Brussel, meer dan terecht worden gedoceerd

door prof. dr. Pieter Leloup. En zo is de droom van François Blommaert, de erfenis van Bart De Schutter en onszelf alleszins in de juiste handen terecht gekomen.

Wijlen prof. dr. Patrick Hebberecht (1951–2015) wist ook in 1999 aan de (Rijks)universiteit Gent een analoog vak in het opleidingscurriculum van de criminologische wetenschappen te plaatsen. Zo konden we het keuzevak ‘Private Politie en Justitie’ doceren in de eerste of tweede licentie criminologische wetenschappen en het vak ‘Private policing and security in Europe’ in de destijds bestaande opleiding ‘Master in European Criminology and Criminal Justice’ (Cools, 2003). Het keuzevak ‘Private Politie en Justitie’ zou ook nog van naam wijzigen en als ‘Private veiligheids- en politiestudies’ tot vandaag bestaan en worden gedoceerd samen met Mathias Desmet als onderwijsassistent.

De uitbouw van een nieuwe niche in de criminologische wetenschap heeft nood aan een opleidingsonderdeel maar ook aan onderzoek en dienstverlening. Naar aanleiding van de publicatie van het boek *Private veiligheidsactoren in België. De sector aan het woord – Les acteurs de la sécurité privée en Belgique. La parole est donnée au secteur* (Leloup et al., 2022) ter ondersteuning van de eerste Staten-Generaal Private Veiligheid en de Adviesraad Private Veiligheid werd er verwezen naar “het hebben van een kennisobject, een theoretisch kader en een methodologie” om de private veiligheidsstudies te benaderen vanuit “vier invalshoeken. Het juridisch, het historisch, het organisatorisch en het fenomenologisch kader” (Leloup et al., 2022).

Het volstaat in het kader van deze bijdrage om de aan beide universiteiten gerealiseerde boeken weer te geven. Vooreerst zijn er het: *Themawetboek private veiligheid* (Burgelman & Cools, 2009, 2010, 2011, 2013; Burgelman et al., 2014, 2015, 2018), het *Essentieel wetboek private veiligheid* (Leloup et al., 2022; Burgelman et al., 2019), de *Code thématique sécurité privée* (Lemaître et al., 2014, 2018) en vervolgens de historische werken: *Private en commerciële veiligheidszorg in België. Een historisch-criminologisch onderzoek 1870-1934* (Leloup, 2014), *Private Security and the Modern State: Historical and Comparative Perspectives* (Churchill et al., 2020), *De ontwikkeling van de private bewakingssector in België 1907-1990* (Leloup, 2021) en *Marc Pissens*

and 20 years of the Confederation of European Security Services (De Clerck & Cools, 2009).

Ook sommige veiligheidsactoren werden, naast het reeds genoemde *Private veiligheidsactoren in België. De sector aan het woord – Les acteurs de la sécurité privée en Belgique. La parole est donnée au secteur* (Leloup et al., 2022), nader bestudeerd. Het zijn: *Nieuwe sporen. Het actieterrein van de particuliere recherche in België en Nederland* (Cools & Haelterman, 1998), *Security Consultancy. Het actieterrein van de beveiligingsadviseur in België en Nederland* (Cools & Haelterman, 1999), *Politie en Privébewaking. Samen Sterk – Faire face ensemble: la Collaboration entre Police et gardiennage Privé* (Cools & Verbeiren, 2004), *Private Security Companies and Private Military Companies. A Comparative and Economical Analysis* (Matthys, 2010), *Integrale veiligheid in de haven van Antwerpen* (Cools et al., 2013), *Private veiligheid in een stedelijke en gemeentelijke context. Onderzoek naar de rol en de samenwerkingsmogelijkheden in Mechelen-Willebroek* (Cools & Pashley, 2018) en *De bewakingsopleiding als motor van socialisatie? De rol van de opleiding in de overdracht van bedrijfs- en bewakingscultuur in de bewakingssector* (Maas et al., 2022).

Naast het reeds genoemde *Soft- en Hard, ware het niet om de fraude. Bedenkingen over computercriminaliteit* (Cools et al., 1985) zijn er ook nog: *Werknemerscriminaliteit* (Cools, 1995), *Kwetsbare kennis. Over bedrijfseconomische spionage en informatiebeveiliging* (Hoogenboom & Cools, 1996) en *De andere rechtsorde. Demonopolisering van fraude-onderzoek* (Cools et al., 2004).

Besluit

Op 27 mei 2023 is het exact dertig jaar geleden dat we ons doctoraat in de criminologische wetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel onder het promotorschap van em. prof. dr. Bart De Schutter en met em. prof. dr. Chris Eliaerts als voorzitter van de examencommissie publiekelijk verdedigden. Met spijt denken we vooral terug aan sommige (professionele) vrienden die toen op die donderdag aanwezig waren en er vandaag niet meer zijn, zoals

François Blommaert zelf, Leo De Bruyn, Ludo Van De Kerkhof en Willy Oerlemans.

Elke mens is slechts een tijdelijke verbinding tussen het verleden, het heden en de toekomst. Hetzelfde gaat op voor wetenschappers en hun wetenschap zelf. Met betrekking tot de wetenschappelijke studie van de private veiligheid menen we te kunnen stellen dat de destijds vaak aanwezige ideologische strijd tussen eerder liberale voorstanders en etatistische tegenstanders nu wel achter de rug is en er zich nieuwe perspectieven voordoen. Vanuit deze overtuiging zijn we meer dan overtuigd dat het lopende wetenschappelijk onderzoek aan de Universiteit Gent op het juiste wetenschappelijke spoor zit. In deze context hebben we steeds een beroep kunnen doen op de kennis, de kunde en de netwerken van Eddy De Raedt en ir. Yvan De Mesmaker, die nu als academische consulenten verbonden zijn aan de Gentse Vakgroep Criminologie, Strafrecht en Sociaal Recht.

Zelf hopen we dat het postdoctoraal onderzoek van Pieter Leloup – ‘De private veiligheidszorg in België, Nederland en het Verenigd Koninkrijk: een internationale vergelijking van laatmoderne beleidstrends in een continentaal Europese en Angelsaksische context’ en ‘De private veiligheidsindustrie en de Europese Unie: een analyse van langetermijnontwikkelingen, beleid en regulering voorbij de natiestaat’ – nieuwe doorbraken in het criminologisch denken over de private veiligheidssector en -zorg zal realiseren. Hetzelfde gaat op voor het doctoraal onderzoek van Mathias Desmet inzake het ‘witwassen van geplunderde cultuurgoederen in de Europese kunst- en antiekmarkt’ en dat van Femke Lenjou naar ‘de aanpak van fraude aan de grenzen. Een studie naar de transformaties in de aard, de rol en de plaats van de douane in het beschermen van de veiligheid en gezondheid van de Belgische staat’. Ook het doctoraal onderzoek van Jonas Maas met betrekking tot de ‘private investigations: not a public enquiry: een historisch-criminologische studie naar naoorlogse ontwikkelingen in beleid, regulering en aard van de private opsporingssector in België (1945-2025)’ en dat van Amandine Vanscheeuwijck over ‘strafbeleid, de staat, de burgermaatschappij en de markt: een studie naar de oorsprong, omvang en reikwijdte van de privatisering van de strafrechtsbedeling in België en Frankrijk’ schrijven zich in deze onderzoeksagenda in. Volledigheidshalve verwijzen we ook naar het doctoraal onderzoek van Olivier Maes, in co-promotorschap met prof. dr. Wim Hardyns, inzake het

‘waardentransport en situationele criminaliteitspreventie: een kritische analyse van het wetgevend kader’.

We hebben in deze korte bijdrage verwezen naar onze ontmoetingen met François Blommaert en Bart De Schutter. Kunnen zitten hebben op hun schouders heeft onze weg vereenvoudigd. Op de schouders van reuzen ziet men immers ook verder. Geen enkel mens is een eiland op zich, maar samen met de anderen leert men ook arbeiden voor de anderen en dit is wat voor ons de door Filip Smeets opgerichte *Criminologists Association for Private Security* is en hopelijk zal blijven.

Bibliografie

- Burgelman, L., & Cools, M. (2009). *Themawetboeken. Private veiligheid*. Larcier.
- Burgelman, L., & Cools, M. (2010). *Themawetboeken. Private veiligheid*. Larcier.
- Burgelman, L., & Cools, M. (2011). *Themawetboeken. Private veiligheid*. Larcier.
- Burgelman, L., & Cools, M. (2013). *Themawetboeken. Private veiligheid*. Larcier.
- Burgelman, L., Cools, M., & Lemaitre, A. (2014). *Themawetboeken. Private veiligheid*. Larcier.
- Burgelman, L., Cools, M., & Lemaitre, A. (2015). *Themawetboeken. Private veiligheid*. Larcier.
- Burgelman, L., Cools, M., & Lemaitre, A. (2018). *Themawetboeken. Private veiligheid*. Larcier.
- Burgelman, L., Cools, M., & Lemaitre, A. (2019). *Essentiële wetboeken. Private veiligheid*. Larcier.
- Churchill, D., Janiewski, D., & Leloup, P. (2020). *Private Security and the Modern State. Historical and Comparative Perspectives*. Routledge.
- Cools, M. (2003). ‘The Sky is the Limit’ of een verhaal over computercriminelen en andere criminologen. In M. Cools, C. Eliaerts, S. Gutwirth, T. Joris & B. Spruyt (Eds.), *Ceci n’est pas un juriste ... mais un ami. Liber Amicorum Bart De Schutter* (pp. 61-71). VubPress.
- Cools, M. (1995). *Werknemerscriminaliteit*. VubPress.
- Cools, M. (1984). *Computerveiligheid: Preventieve bedrijfsactie ter beveiliging tegen criminaliteit: Case studie Bell Telephone Mfg. Cy.* [onuitgegeven licentiaatsthesis]. School voor Criminologische Wetenschappen, Vrije Universiteit Brussel.
- Cools, M., & Pashley, V. (2018). *Private veiligheid in een stedelijke en gemeentelijke context. Onderzoek naar de rol en de samenwerkingsmogelijkheden in Mechelen-Willebroek*. Gompel&Svacina.

- Cools, M., Reniers, G., Easton, M., Van den Herrewegen, E., & De Boeck, A. (2013). *Integrale veiligheid in de haven van Antwerpen*. Maklu.
- Cools, M., & Verbeiren, K. (2004). *Politie en Privébewaking. Samen Sterk – Faire face ensemble: la Collaboration entre Police et gardiennage Privé*. Politeia.
- Cools, M., Ponsaers, P., Verhage, A., & Hoogenboom, B. (2004). *De andere rechtsorde. Demonopolisering van fraude-onderzoek*. Politeia.
- Cools, M., & Haelterman, H. (1998). *Nieuwe sporen. Het actieterrein van de particuliere recherche in België en Nederland*. Kluwer Editorial.
- Cools, M., & Haelterman, H. (1999). *Security Consultancy. Het actieterrein van de beveiligingsadviseur in België en Nederland*. Kluwer Editorial.
- Cools, M., De Houwer, J., Erkelens, C., Vanderhoydonck, F., & De Schutter, B. (1985). *Soft- en Hard, ware het niet om de fraude. Bedenkingen over computercriminaliteit*. Kluwer Rechtswetenschappen.
- De Clerck, H., & Cools, M. (2009). *Marc Pissens and 20 years of the Confederation of European Security Services*. Academic and Scientific Publishers.
- De Schutter, B., Claessens, L., De Houwer, J., Flamée, M., Gutwirth, S., Poelmans, P., Spruyt, B., Vanderhoydonck, F., & Wuyts, C. (1988). *Informatiacriminaliteit*. Kluwer Rechtswetenschappen.
- Gerard, M. (2014). 'Toegang personeelsdossier GPP', e-mail, Leuven.
- Hoogenboom, B., & Cools, M. (1996). *Kwetsbare kennis. Over bedrijfseconomische spionage en informatiebeveiliging*. Samsom.
- Leloup, P. (2014). *Private en commerciële veiligheidszorg in België. Een historisch-criminologisch onderzoek (1870-1934)*. Maklu.
- Leloup, P. (2021). *De ontwikkeling van de private bewakingssector in België (1907-1990)*. Boom Criminologie.
- Leloup, P., Burgelman, L., & Cools, M. (2022). *Essentiële wetboeken. Private veiligheid*. Larcier.
- Leloup, P., Lenjou, F., Seron, V., & Cools, M. (2022). *Private veiligheidsactoren in België. De sector aan het woord*. Gompel&Svacina.
- Leloup, P., Lenjou, F., Seron, V., & Cools, M. (2022). *Les acteurs de la sécurité privée en Belgique. La parole est donnée au secteur*. Gompel&Svacina.
- Lemaitre, A., Burgelman, L., & Cools, M. (2014). *Les codes thématique. Sécurité privée*. Larcier.
- Lemaitre, A., Burgelman, L., & Cools, M. (2018). *Les codes thématique. Sécurité privée*. Larcier.
- Maas, J., Leloup, P., & Cools, M. (2022). De rol van de opleiding in de overdracht van bedrijfs- en bewakingscultuur in de bewakingssector. In J. Janssens, B. Defrancq, D. Schaap & P. Ponsaers (Eds.), *Cahiers Politiestudies*, (64), 63-84. Gompel&Svacina.
- Magits, M. (2003). Bart en de faculteit der Rechtsgeleerdheid. In M. Cools, C. Eliarts, S. Gutwirth, T. Joris & B. Spruyt (Eds.), *Ceci n'est pas un juriste ... mais un ami. Liber Amicorum Bart De Schutter* (pp. 11-17). VubPress.
- Matthys, J. (2010). *Private Security Companies and Private Military Companies. A Comparative and Economical Analysis*. Maklu.
- Pardon, F. (2014). 'VBA – François - Frans Blommaert', e-mail, Antwerpen.

- Smeets, F. (2022). Criminologists Association for Private Security (CAPS). In P. Leloup, F. Lenjou, V. Seron & M. Cools (Eds.), *Private veiligheidsactoren in België. De sector aan het woord* (pp. 113-117). Gompel&Svacina.
- Smeets, F. (2022). Criminologists Association for Private Security (CAPS). In P. Leloup, F. Lenjou, V. Seron & M. Cools (Red.), *Les acteurs de la sécurité privée en Belgique. La parole est donnée au secteur* (pp. 113-117). Gompel&Svacina.